

ΒΥΖΑΝΤΙΝΟ ΜΟΥΣΕΙΟ
ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ, ΥΠΑΤΗ
BYZANTINE MUSEUM
OF RHTHIOTIS, HYRATI

ΦΘΙΩΤΙΔΑ / RHTHIOTIS

Το Βυζαντινό Μουσείο Φθιώτιδας, που εγκαινιάστηκε το 2007 στην Υπάτη, στεγάζει σημαντικά αρχαιολογικά ευρήματα των παλαιοχριστιανικών και βυζαντινών χρόνων από όλο το σημερινό νομό Φθιώτιδας. Το Μουσείο στεγάζεται στο λιθόκτιστο κρηυγμένο κτήριο του οθωνικού στρατώνα της πόλης, που ανεγέρθηκε το 1836 και παραχωρήθηκε από το Δήμο Υπάτης στο Υπουργείο Πολιτισμού για το σκοπό αυτό. Η υλοποίηση της μόνιμης έκθεσης του Μουσείου, συνολικής δαπάνης 440.205 ευρώ, εντάχθηκε και χρηματοδοτήθηκε από το Γ΄ Κοινωτικό Πλαίσιο Στήριξης. Το Μουσείο λειτουργεί υπό την ευθύνη της Εφορείας Αρχαιοτήτων Φθιώτιδας και Ευρυτανίας, που εδρεύει στη Λαμία.

Ο εκθεσιακός χώρος αναπτύσσεται στο ισόγειο και στον όροφο. Μέσα από τις επιμέρους θεματικές ενότητες αναδεικνύεται ο μνημειακός πλούτος της Φθιώτιδας από τον 4ο έως το 14ο αιώνα.

Στο ισόγειο φιλοξενείται έκθεση αφιερωμένη στην τέχνη και την τεχνική του παλαιοχριστιανικού ψηφιδωτού, όπως αυτή καταγράφεται σε μνημεία της Φθιώτιδας. Την προσοχή του επισκέπτη έλκουν ιδιαίτερα τμήματα παλαιοχριστιανικών ψηφιδωτών δαπέδων (4ος-7ος αι.) από την Πελασγία, τον Ακινό και τα Βαρκά Υπάτης, συνοδευόμενα από εκπαιδευτικό και εποπτικό υλικό για την κατανόηση της τεχνικής του ψηφιδωτού.

Στον όροφο εκτίθενται επίσης ψηφιδωτά δάπεδα, γλυπτά αρχιτεκτονικά μέλη και κεραμικά ευρήματα (λυχνάρια, χρηστικά σκεύη, υφαντικά βάρη κ.ά.) προερχόμενα από τις παλαιοχριστιανικές βασιλικές των Δαφνουσίων στην Αρκίτσα και του Θαυμακού, καθώς και μια σημαντική συλλογή από μεσοβυζαντινά αρχιτεκτονικά γλυπτά, όπως το μαρμάρινο τέμπλο από το ναό του Ταξιάρχου στην Άγνανη, έργο υψηλής ποιότητας του 12ου και του 14ου αιώνα.

Μια ξεχωριστή ενότητα, σε ειδικά διαμορφωμένο χώρο του ορόφου, αποτελεί η δωρηθείσα Νομισματική Συλλογή του Υπαταίου Κωνσταντίνου Κοτσί-

λη, μέσα από την οποία παρουσιάζεται η ιστορία του νομίσματος από την αρχαιότητα μέχρι τη σύγχρονη εποχή. Βυζαντινά νομίσματα και νομισματικοί θησαυροί από ανασκαφές στη Φθιώτιδα, καθώς και κοπές του νομισματοκοπείου που λειτουργήσε στη Νεοπάτρια (Υπάτη) το 13ο αιώνα, συμπληρώνουν την έκθεση στον όροφο, η οποία ως κύριο θεματικό άξονα έχει τη λατρεία στη Φθιώτιδα κατά την παλαιοχριστιανική και βυζαντινή περίοδο.

Μελλοντικά, στον ευρύχωρο αύλειο χώρο του κτηρίου, θα εκθεθούν το παλαιοχριστιανικό ψηφιδωτό δαπέδο από το βαπτιστήριο της Υπάτης, καθώς και μια σημαντική συλλογή παλαιοχριστιανικών, βυζαντινών και οθωμανικών γλυπτών από τη Φθιώτιδα.

Το Βυζαντινό Μουσείο Φθιώτιδας υποδέχεται σήμερα μαθητές σχολείων από όλη την Ελλάδα, με οργανωμένες ξεναγήσεις, και επισκέπτες της Υπάτης και της ευρύτερης περιοχής. Διαθέτει πωλητήριο και πρόσβαση σε ΑμΕΑ. Συμμετέχει με εκδηλώσεις στους ετήσιους κύκλους δραστηριοτήτων του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού (Γεωγραφία και Πολιτισμός, Ευρωπαϊκές Ημέρες Πολιτιστικής Κληρονομιάς, Διεθνής Ημέρα Μουσείων) και στον αύλειο χώρο του διοργανώνονται πολιτιστικά δρώμενα, όπως οι εορταστικές εκδηλώσεις για την πανσέληνο του Αυγούστου.

ΥΠΑΤΗ

Η ευρύτερη περιοχή της Υπάτης, αλλά και η ίδια η πόλη, που έως τον 6ο αιώνα αποτελούσε διοικητικό και θρησκευτικό κέντρο και έδρα Επισκοπής, ενώ από τον 9ο αιώνα έδρα Μητρόπολης, περιστοιχίζεται από βυζαντινά και μεταβυζαντινά μνημεία, όπως το Κάστρο της Υπάτης με τον Καταλανικό πύργο της ακρόπολής του, τους ναούς της Αγίας Σοφίας και του Αγίου Νικολάου, τη μονή Αγάθωνος. Η περιήγηση στα μνημεία αυτά συμπληρώνει εποπτικά την εικόνα του παρελθόντος που προσφέρουν στον επισκέπτη οι συλλογές του Μουσείου.

The Byzantine Museum of Phthiotis in Hypati, which was inaugurated in 2007, houses important archaeological finds of the Early Christian and Byzantine period from the entire modern-day prefecture of Phthiotis. The Museum is housed in the stone-built listed structure (built in 1836) which served as the city's barracks during the reign of Othon. The building was ceded to the Ministry of Culture by the Municipality of Hypati to serve as a museum. The realization of its permanent exhibition, at a total cost of 440,205 euro, was included in and funded by the Third Community Support Framework. The Ephorate of Antiquities of Phthiotis and Evrytania, which is based in Lamia, is responsible for the running of the Museum.

The exhibition area unfolds on the ground and first floors. The various themed sections attempt to highlight the wealth of monuments in Phthiotis between the 4th and the 14th century.

The ground floor hosts an exhibition devoted to the art and technique of Early Christian mosaics, as recorded in the monuments of Phthiotis. Visitors' attention will be especially attracted to parts of Early Christian mosaic floors (4th-7th c.) from Pelasgia, Achinos, and Varka of Hypati, accompanied by instructional and visual materials to aid understanding of the mosaic technique.

The upper floor also displays mosaic floors, as well as sculptured architectural members and ceramic finds (lamps, daily wares, loom weights) from the Early Christian basilicas of Dafnousia (Arkitsa) and of Thavmakos, as well as an important collection of Middle Byzantine architectural sculptures such as the marble *templon* (altar screen) from the church of the Taxiarch at Agnanti, a fine work of art dating to the 12th and 14th centuries.

The Numismatic Collection of Hypati-native Konstantinos Kotsilis, which has been donated to the Museum, comprises a separate section occupying a specially-

configured space on the upper floor. It presents the history of coinage from antiquity to the modern era. Byzantine coins and coin "treasures" (hoards) from excavations in Phthiotis, as well as issues from the mint that operated in Neai Patrai (Hypati) during the 13th century, complete the upper-floor exhibition, whose main focus is on worship in Phthiotis during the Early Christian and Byzantine periods.

In the future, the exhibition will expand to the building's spacious courtyard area with the display of the Early Christian mosaic floor from the baptistery of Hypati and an important collection of Early Christian, Byzantine, and Ottoman sculptures from Phthiotis.

Today the Byzantine Museum of Phthiotis welcomes schoolchildren from all over Greece, offering organized tours, as well as visitors to Hypati and its environs. It has a sales shop, and provides access to the disabled. The Museum participates in events held during the Ministry of Culture and Sport's annual cycle of activities (Environment and Culture, European Heritage Days, International Museum Day), and holds cultural events like the celebration of the August Full Moon in its courtyard area.

HYPATI

The wider Hypati area as well as the city itself, which until the 6th century was an administrative and religious center and the seat of a bishopric (it became the seat of a metropolitan see in the 9th c.), is surrounded by Byzantine and Post-Byzantine monuments like the Castle of Hypati with the Catalan tower on its acropolis, the churches of Saint Sophia and Saint Nicholas, and the Monastery of Agathon. A tour of these monuments offers a practical complement to the picture of the past offered visitors by the Museum's collections.

**ΒΥΖΑΝΤΙΝΟ ΜΟΥΣΕΙΟ
ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ, ΥΠΑΤΗ**
BYZANTINE MUSEUM,
OF PHTHIOTIS HYRATI

ΦΘΙΩΤΙΔΑ / ΡΗΤΗΙΟΤΙΣ

i T: 22310 98079

ΚΕΙΜΕΝΑ: Γ. ΚΑΚΑΒΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΤΑΠ, ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΩΝ

TEXT: G. KAKAVAS
TRANSLATION: D. BROWN-KAZAZIS
GENERAL SUPERVISION: ARF, PUBLICATIONS
DEPARTMENT

ΜΝΗΜΕΙΑ ΚΑΙ ΜΟΥΣΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
MONUMENTS AND MUSEUMS OF GREECE
e-Ticketing system

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
HELLENIC REPUBLIC
Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού
Ministry of Culture and Sports

Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων
Archaeological Resources Fund

www.tap.gr